

PROIECT

REGULAMENT

privind stabilirea măsurilor de gestionare a câinilor cu și fără stăpân și
a animalelor de companie din municipiul Chişinău

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament stabilește măsurile privind gestionarea câinilor cu și fără stăpân și a animalelor de companie din municipiul Chişinău, în vederea asigurării bunăstării și protecției animalelor, în conformitate cu principiile și reglementările prevăzute în legislația în vigoare, cu modificările ulterioare.
2. În cuprinsul prezentului Regulament, termenii și sintagmele de mai jos au următoarele semnificații:
 - 1) **animal fără stăpân** - orice animal care circulă liber, fără însoțitor, în locuri publice, nu are adăpost ori se găsește în afara proprietății stăpânului sau a deținătorului său și care nu este sub controlul ori supravegherea directă a niciunui proprietar sau deținător;
 - 2) **deținător de animale** - proprietarul unui animal, precum și orice persoană care deține cu orice titlu valabil, precum și persoana fizică sau juridică în îngrijirea căreia se află animalul;
 - 3) **câine cu potențial periculos** – câine aparținând următoarelor rase, grupate în două categorii, după cum urmează:
 - Categoria I: câinii de luptă și de atac, asimilați prin caracterele morfologice cu câini de tipul Pit Bull, Boerbull, Bandog și metisii lor;
 - Categoria a II-a: câinii din rasele American Staffordshire Terrier, Tosa, Rottweiler, Dog Argentinian, Mastino Napolitano, Fila Brasileiro, Mastiff, Ciobănesc Caucazian, Cane Corso și metisii lor.
 - 4) **câine agresiv** - câine care, fără să fie provocat, mușcă sau atacă persoane ori animale domestice în locuri publice sau private și orice câine care participă la lupte între câini sau care a fost antrenat în acest scop;
 - 5) **sterilizare** - suprimarea definitivă, prin metode chirurgicale, a capacității de procreere (ovaro-histerectomie pentru femele, respectiv orhidectomie pentru masculi);
 - 6) **revendicarea câinelui** - solicitarea de restituire formulată de persoana care a deținut anterior câinele;
 - 7) **abandonul** - lăsarea unui animal, aflat în proprietatea și îngrijirea omului, pe domeniul public, fără hrană, adăpost și tratament medical;

- 8) *eutanasierea* - act medical de sacrificare prin procedee rapide și nedureroase a animalelor cu și fără stăpân, care sunt bolnavi cronici și incurabili;
- 9) *Registrul animalelor de companie* – sistem de înregistrare al animalelor de companie și alte categorii de animale nespecificate în Registrul Agricol, în scopul de a identifica mai ușor proprietarul, animalele vaccinate și sterilizate, precum și pentru elaborarea planurilor pentru prevenirea apariției sau creșterii numărului animalelor fără stăpân;
- 10) *activitatea de ecarisare* – activitate de colectare a deșeurilor de origine animală/subproduse de origine animală în scopul incinerării, incluzând activitățile de transport, depozitare și manipulare a acestora, după caz.
- 11) *unitate de ecarisare* – unitate aparținând persoanelor fizice sau juridice, inclusiv instituțiilor publice care desfășoară activități de ecarisare în baza autorizării și/sau aprobării, după caz, potrivit prevederilor legale;
- 12) *câine utilitar* – acel câine care, în urma unei selecții și dresajului specific, obține un atestat și este utilizat în folosul comunității, cum ar fi spre exemplu: câini de poliție, de căutare și salvare, însoțitori ai persoanelor cu diferite dizabilități și pentru terapie asistată;
- 13) *operatorul serviciului public de management al populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj* – întreprinderea municipală desemnată de către Primăria municipiului Chișinău, care activează în baza regulamentului propriu.

CAPITOLUL II

Secțiunea 1

Serviciul public de management al populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj în municipiul Chișinău

3. Serviciul public de management al populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj în municipiul Chișinău sunt organizate prin grija și coordonarea administrației publice locale, urmărind în principal:
 - 1) estimarea populației canine și a ratei de înlocuire;
 - 2) individualizarea și înregistrarea câinilor fără stăpâni din Chișinău;
 - 3) supravegherea habitatelor;
 - 4) controlul circulației, înstrăinării/vânzării;
 - 5) capturarea animalelor fără stăpâni din spațiul public;
 - 6) aplicarea măsurilor necesare în vederea reducerii numărului de câini fără stăpân, stoparea înmulțirii nedorite și necontrolate a câinilor de pe domeniul public sau privat, prevenirea abandonului și a pierderii câinilor;
 - 7) eutanasia câinilor fără stăpân cu boli incurabile, constatate prin medici veterinari de liberă practică, conform legii în vigoare;
 - 8) colectarea cadavrelor de animale și a deșeurilor organice de pe domeniul public;
 - 9) neutralizarea cadavrelor de animale și a deșeurilor organice colectate prin incinerare;
 - 10) programe de informare, educație și responsabilizare a cetățenilor;

Toate acțiunile desfășurate de către serviciul public de management al populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj în municipiul Chișinău au ca scop împlinirea acestui deziderat.

4. Funcționarea serviciului public de management al populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj în municipiul Chișinău se va face în condiții de transparență, prin asigurarea:
 - 1) satisfacerii cerințelor și nevoilor de utilitate publică ale comunității locale;
 - 2) continuității serviciului public;
 - 3) ridicării permanente a standardelor și a indicatorilor de performanță ai serviciului prestat;
 - 4) protecției și conservării mediului natural și construit;
 - 5) menținerii condițiilor sanitare în conformitate cu normele de igienă și sănătate publică.
5. Serviciul public de management al populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj în municipiul Chișinău se realizează cu respectarea normelor privind capturarea, transportul, adăpostirea, tratarea, îngrijirea și examinarea animalelor fără stăpân.
6. Operatorul serviciului public de management al populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj în municipiul Chișinău acționează în interesul comunității locale și răspunde față de modul în care organizează și coordonează activitatea de gestionare a câinilor fără stăpân în municipiul Chișinău.
7. Beneficiarii serviciului public de management al populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj în municipiul Chișinău sunt cetățenii municipiului Chișinău.
8. Operatorul serviciului public de management al populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj din municipiul Chișinău va îndeplini obligația de raportare lunară a activităților desfășurate în cadrul adăpostului la Direcția de specialitate din cadrul Primăriei municipiului Chișinău.
9. Sunt interzise orice activități ce au drept scop perturbarea sau blocarea bunei desfășurări a acțiunilor întreprinse de angajații operatorului serviciului public de management al populației canine, animalelor de companie și a activității de ecarisaj în municipiul Chișinău.
10. Ansamblul măsurilor de protecție a animalelor fără stăpân, precum și de prevenire a apariției sau creșterii numărului animalelor din această categorie, va fi inițiat, coordonat și controlat de reprezentanții Primăriei municipiului Chișinău, prin serviciul de specialitate, în strânsă colaborare cu reprezentanții Serviciului Sanitar Veterinar de Stat al municipiului Chișinău, precum și cu organizațiile de protecție a animalelor, asociațiile chinologice și feline sau orice persoană fizică sau juridică care își manifestă dorința de a se implica, pe baza unui program/proiect comun, care va fi conceput și implementat în raport cu condițiile concrete existente.
11. Finanțarea prestării serviciului public de către operatorul serviciului public pentru managementul populației canine, a animalelor de companie și activității de ecarisaj din municipiul Chișinău, se asigură de către Consiliul municipal Chișinău, prin alocarea fondurilor financiare, în limita bugetului municipal anual.

Secțiunea a 2-a
Măsurile de gestionare a exemplarelor de câini fără stăpâni capturați pe
domeniul public al municipiului Chișinău

- 12.** Capturarea (prinderea) câinilor fără stăpân se realizează pe baza reclamațiilor scrise sau telefonice ale persoanelor fizice sau juridice, adresate:
- Dispeceratului operatorului serviciului public pentru managementul populației canine, a animalelor de companie și activității de ecarisaj din municipiul Chișinău;
 - Primăriei municipiului Chișinău, prin sesizări și reclamații scrise înregistrate la Cancelaria Primăriei sau prin corespondență electronică, inclusiv prin intermediul site-ului www.alerte.md.
- 13.** Reclamația sau sesizarea trebuie să se refere la o situație concretă și să conțină obligatoriu datele de contact ale reclamantului (numele, adresa de domiciliu, număr de telefon) dar și date explicite cu privire la evenimentul reclamat (situație existentă, adresă, elementele de identificare a câinilor ce fac obiectul sesizării/reclamației etc.).
- 14.** Operatorul serviciului public de management a populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj în municipiul Chișinău va da curs reclamațiilor în ordinea stabilită prin dispeceratul direcției de specialitate din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, funcție de gravitatea situației reclamate, dar și de alte activități aflate în desfășurare la acel moment.
- 15.** Operatorul serviciului public de management al populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj în municipiul Chișinău este obligat să acționeze de urgență în toate situațiile în care se constată că prezența câinilor fără stăpân pe domeniul public impun o intervenție promptă, rapidă.
- 16.** Operatorii și personalul angajat în cadrul operatorului care prestează serviciul public de management al populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj în municipiul Chișinău se pot autosesiza cu privire la apariția unei situații care necesită intervenția și pot acționa în consecință, potrivit unui program de lucru zilnic/săptămânal, după caz;
- Prioritățile de capturare pentru animalele fără deținător sunt următoarele:
- câinii agresivi;
 - femelele gestante;
 - femelele în perioada de reproducere;
 - animalele bolnave sau rănite;
- 17.** Activitatea de capturare a câinilor fără stăpân de pe domeniul public se efectuează permanent, în tot cursul anului, conform programului de prestare al serviciului, prin utilizarea de dotări speciale, echipamente de lucru și dispozitive - crose speciale, plase, cuști-capcană sau lansatoare de seringi de uz veterinar cu produse imobilizante, cu respectarea normelor privind capturarea și transportul câinilor, prevăzute de reglementările legale în vigoare.

18. Câinii fără stăpân vor fi capturați și transportați în adăpostul special amenajat al operatorului serviciului public, cu autospecialele pentru transportul câinilor, în cuști individuale, astfel încât să se asigure câinilor siguranță, securitate, protecție împotriva intemperiilor și aerisire adecvată, unde li se vor asigura spații de cazare, funcție de mărime, sex, vârstă, stare de sănătate, comportament, etc., cu respectarea prevederilor prezentului regulament și a dispozițiilor legale.
19. Câinii capturați pe domeniul public se transportă în adăpostul autorizat, unde sunt evaluați medical de către un medic veterinar de liberă practică, sub aspectul stării de sănătate, al comportamentului, fiind supuși identificării prin metoda microcipării și înregistrării în evidențele adăpostului: Registrul de intrare în adăpost și Fișa de evidență. Animalelor din adăpost li se asigură spații de cazare, funcție de mărime, sex, vârstă, stare de sănătate, comportament, etc, cu respectarea prezentului regulament și a dispozițiilor legale, respectând condițiile sanitare – veterinare și pentru bunăstarea animalelor cerute pentru funcționarea unui adăpost pentru câini.
20. Evaluarea agresivității animalelor se realizează de către medicii veterinari de liberă practică și, în caz de nevoie a unor specialiști în etologie (canină/felină), care vor realiza operațiunile medicale de evaluare inițială la intrarea în adăpost precum și pe parcursul cazării în adăpost.
21. Câinii capturați, care sunt identificați prin microcipare, tatuaj sau crotaliere vor fi cazați separat, demarându-se în cel mai scurt timp procedurile de identificare a stăpânului/deținătorului prin verificarea evidențelor Registrului animalelor de companie, contactarea asociațiilor chinologice/feline, a organizațiilor pentru protecția animalelor, după caz.
22. Fotografia acestor animale va fi postată în termen de cel mult 72 de ore, pe pagina web a adăpostului, împreună cu toate caracteristicile individuale ale animalului și informațiile cu privire la posibilitățile de revendicare.
23. Câinii capturați se țin în adăpost sub supravegherea personalului care asigură hrănirea, controlul bolilor, curățenia și dezinfectarea adăpostului, cu respectarea legislației specifice în vigoare.
24. Câinii din adăpost vor fi deparazitați și vaccinați antirabic, hrăniți, tratați medical, cu respectarea normelor medicale sanitare – veterinare în vigoare și în limita sumelor alocate de la bugetul municipal.
25. Asociațiile de protecție a animalelor vor putea contribui la tratamentul veterinar al unor exemplare de câini sau pisici aflați în adăpost, al căror costuri de îngrijire nu sunt acoperite din bugetul municipal.
26. Câinii din adăpost care nu au fost revendicați, vor fi sterilizați după o perioadă de minim 7 zile de la intrarea în adăpost, cu respectarea legislației sanitare - veterinare și de protecție a animalelor, fără a depăși o perioadă de 15 zile și în mod excepțional, determinat de starea de sănătate a animalelor, de 45 de zile.
27. Evidența câinilor din adăpost se va face prin înregistrări în registre speciale, vizate de medicul veterinar care deservește adăpostul și prestează serviciile de asistență sanitară-veterinară, în care se vor menționa: numărul de câini prinși, data capturării, locația capturării, data și ora cazării în adăpost, caracteristicile individuale ale animalului, numărul de câini prinși, revendicări, adoptați, eutanasiați, motivul eutanasierii, substanța utilizată și numele persoanei care realizează eutanasia, numărul de identificare/tatuaj, numărul fișei de adopție, data vaccinării antirabice,

data sterilizării, data predării cadavrelor în vederea incinerării și persoanele care au instrumentat manoperele respective, potrivit prevederilor legale.

28. Eutanasierea câinilor fără stăpân din adăpost este posibilă doar în cazul exemplarelor diagnosticate cu boli incurabile diagnosticate de medicul veterinar de liberă practică, numai cu respectarea prevederilor legale.
29. Medicul veterinar de liberă practică va documenta înregistrările privind câinii eutanasiați, cu menționarea substanței utilizate și numele medicului veterinar de liberă practică care a realizat eutanasia, elementele de indentificare ale animalului.
30. Sacrificarea câinilor fără stăpâni din adăpost în alte condiții decât cele prevăzute de prezentul regulament și de dispozițiile legale aplicabile este strict interzisă.
31. Cadavrele câinilor vor fi incinerate, interzicându-se folosirea lor pentru obținerea de piei, grăsimi, carne, făină proteică și alte produse.
32. Exemplarele de câini din adăpost vor putea fi revendicate sau adoptate numai în baza Declarației-angajament, respectiv a Formularului de adopție/revendicare completate și semnate de către solicitanți, stabilite potrivit legii.
33. Operatorul serviciului public de management al populației canine, animalelor de companie și serviciului de ecarisaj în municipiul Chișinău are obligația ținerii la zi a evidențelor privind revendicarea și adopția câinilor din adăpost.
34. Solicitățile de adopție a animalelor de companie fără stăpâni de către persoanele fizice sau juridice, care oferă garanția unui bun tratament, se vor rezolva în cel mai scurt timp posibil, în mod gratuit.
35. Revendicarea câinilor din adăpost se soluționează cu prioritate, în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai mult de 72 de ore, fiind gratuită în situația înregistrării primei solicitări înregistrate.
36. În cazul în care cererea de revendicare a unui câine este înregistrată pentru a doua oară, ca urmare a pierderii sau lăsarea în libertate pe domeniul public, persoana fizică sau juridică care revendică animalul va achita contravaloarea cheltuielilor de capturare, transport, a serviciilor medicale și de întreținere aferente perioadei de cazare a câinelui în adăpost.

Cuantumul valoric al acestor cheltuieli este stabilit potrivit tarifelor aprobate de către Consiliul municipal Chișinău.

37. Încredințarea spre adopție a câinilor adulți din adăpost/adăposturi se face numai după sterilizare, vaccinare antirabică, deparazitare, identificare și înregistrare în Registrul animalelor de companie.
38. Puii și exemplarele tinere, sub vârsta de 6 luni, vor fi încredințați spre adopție numai după vaccinare, deparazitare, identificare, înregistrare în Registrul animalelor de companie precum și în urma prezentării de către adoptator a unui angajament ferm, sub semnătură privată, de sterilizare a câinelui adoptat de îndată ce acesta va ajunge la vârsta de 6 luni.
39. Exemplarele de câinii care nu sunt revendicați sau adoptați pot fi plasați, la cererea organizațiilor pentru protecția animalelor sau a unor persoane fizice, în îngrijire temporară, până la adopție. Acestea se obligă să se supună monitorizării periodice a activității lor.
40. Persoana fizică sau juridică care adoptă un câine are obligația de a se îngriji de el ca un bun proprietar, iar în cazul în care nu îl mai dorește, are obligația să îl predea

operatorului serviciului public de management a populației canine, animalelor de companie și serviciului de ecarisaj în municipiul Chișinău.

41. Câinii care îndeplinesc condițiile de adopție, nerevendicați în termen de două zile pot fi adoptați de persoane fizice sau juridice de la sediul adăpostului sau cu ocazia Campaniilor de adopție organizate în municipiul Chișinău de către autoritatea publică locală în colaboare cu organizațiile pentru protecția animalelor și alte părți interesate.
42. În situații de rele tratamente ale animalului de companie, acesta poate fi confiscat de la deținător, în conformitate cu legislația în vigoare.

CAPITOLUL III

Registrul animalelor de companie din municipiul Chișinău

43. Registrul animalelor de companie este deschis în vederea gestionării la nivel local a unei baze de date unice privind animalele de companie din municipiul Chișinău în scopul de a identifica cât mai ușor proprietarul unui animal de companie, animalele vaccinate și sterilizate, precum și pentru a elabora planurile pentru prevenirea apariției sau creșterii numărului animalelor fără stăpân.
44. În Registrul animalelor de companie din municipiul Chișinău, serviciul de specialitate din cadrul Primăriei municipiului Chișinău va înregistra animalele de companie și alte categorii de animale nespecificate în Registrul Agricol.
45. Registrul animalelor de companie este o evidență complexă, în format document și în format electronic, în care sunt înregistrate datele privitor la: proprietar (nume și prenume), adresă, date personale, specie, rasa, vârsta, sex, înscrierea într-o asociație, nr. identificare microcip/crotaliu.
46. Registrul animalelor de companie va putea fi accesat și de către cabinetele de medicină veterinară, policlinici sau spitale veterinare și organizațiilor pentru protecția animalelor, în scopul înregistrării animalelor de companie cu și fără stăpâni, pe platforma on-line dezvoltată de municipalitate.
47. Accesul la Registrul animalelor de companie se va putea face la cerere scrisă a reprezentanților cabinetelor de medicină veterinară, policlinicilor sau spitalelor veterinare și organizațiilor pentru protecția animalelor, pe bază de parolă.
48. Câinii care fac parte din categoriile definite ca fiind periculoși se vor supune și reglementărilor legale în vigoare.
49. Costurile deparazitării, tratării, vaccinării antirabice, sterilizării, identificării animalelor fără stăpâni din adăposturi și de pe domeniul public vor fi suportate de către bugetul local al municipiului Chișinău, până la eradicarea fenomenului câinilor fără stăpân, în limita bugetelor municipale aprobate pentru fiecare an bugetar.
50. Costurile sterilizării și identificării animalelor cu stăpâni vor fi suportate de proprietari.
51. În mod alternativ, Primăria municipiului Chișinău poate dispune alocarea de fonduri pentru achiziționarea și funcționarea unei clinici mobile pentru sterilizarea câinilor cu și fără stăpân. În acest caz, acțiunile de intervenție de urgență, tratament, sterilizare, vaccinare și identificare vor fi efectuate și cu ajutorul clinicii mobile dotată cu instrumentarul, produsele farmaceutice de uz veterinar și consumabilele medicale veterinare necesare.

- 52.** Funcționarea clinicii mobile pentru sterilizarea animalelor de companie va respecta exigențele prevăzute de legislația sanitară-veterinară sub aspectul autorizării funcționării și va fi deservită de către medici veterinari de liberă practică.
- 53.** Sterilizarea este obligatorie pentru toți câinii și felinele cu și fără stăpâni de pe teritoriul administrativ al municipiului Chișinău, cu excepțiile prevăzute la pct. 54.
- 54.** Nu vor fi supuși sterilizării următoarele categorii de animale de companie (câini și pisici):
- 1) femelele care se află în perioada de alăptare;
 - 2) câinii revendicați, cu obligația depunerii unui angajament ferm, sub semnătură privată, de sterilizare a câinelui revendicat și prezentarea unei dovezi în acest sens, în termen de 15 zile de la data revendicării;
 - 3) animalele a căror stare de sănătate nu permite efectuarea acestor operațiuni chirurgicale, stare care este certificată și documentată de medicul veterinar de liberă practică care a evaluat clinic și diagnosticat animalul;
 - 4) câinii utilitari;
 - 5) câinii/felinele de rasă cu certificat de origine eliberat de către Cărțile de Origine (pedigree) și înregistrați la asociațiile chinologice/feline teritoriale sau câinii de rasă care prezintă un document de apartenență la o rasă canină/felină.
- 55.** Centrele de sterilizare precum și orice alte cabinete, clinici sau spitale veterinare de pe teritoriul municipiului Chișinău, respectiv organizațiile de protecție a animalelor au următoarele obligații:
- 1) de a înregistra pe platforma on-line existentă, în Registrul animalelor de companie, animalele sterilizate și identificate, în condițiile existenței accesului la evidența informatizată, pe bază de utilizator și parolă;
 - 2) de a transmite lunar către serviciul de specialitate din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, în format electronic și pe hârtie, situația animalelor sterilizate și identificate pentru a fi introdusă în baza de date unică;
 - 3) de a transmite lunar către Primăria municipiului Chișinău orice modificări intervenite ulterior privind situația animalelor înregistrate;
 - 4) de a elibera deținătorului o adeverință de atestare a sterilizării și/sau identificării - o copie a adeverinței de atestare a sterilizării urmând să rămână în arhiva medicului veterinar care a realizat sterilizarea și o copie urmând a fi transmisă serviciului de specialitate din cadrul Primăriei municipiului Chișinău.
 - 5) Adeverința de atestare a sterilizării și/sau identificării animalului, întocmită în 3 exemplare, după modelul prevăzut în Anexa nr.1, vor fi tipărite prin grija Primăriei municipiului Chișinău și vor fi puse la dispoziție către cabinetele, clinicile, spitalele veterinare și medicii veterinari de liberă practică, pe bază de document de predare - primire.

CAPITOLUL IV

Deținerea și creșterea animalelor de companie în mediul urban

56. Principii de bază privind deținerea animalelor de companie:

- 1) deținerea unui animal de companie se va face cu respectarea bunăstării animalului și nu va cauza inutil durere, suferință fizică sau psihică animalului;

- 2) interdicția de a abandona animale, indiferent de motivele invocate;
- 3) asigurarea condițiilor de întreținere a animalelor care să corespundă necesităților etologice specifice speciei;
- 4) obligativitatea individualizării și înregistrării tuturor animalelor conform normelor în vigoare;
- 5) obligativitatea sterilizării animalelor de companie cu și fără stăpân, fără o valoare chinologică/felină;
- 6) asigurarea securității și a altor drepturi ale cetățenilor;
- 7) recuperarea de la deținător a daunelor pricinuite de animal

57. Deținătorii de animale de companie au obligația:

- 1) De a identifica animalul de companie prin microcipare/crotaliere, la un medic veterinar de liberă practică și să înregistreze câinii deținuți în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, prin decizie a consiliului municipal Chișinău;
- 2) Să înregistreze în termen de 90 de zile animalele pe care le dețin în Registrul animalelor de companie, gestionat la nivelul Primăriei municipiului Chișinău, prin depunerea unei declarații.
- 3) Să sterilizeze câinii și pisicile fără rasă sau metisați (prin încrucișarea de două rase sau a unui câine/pisică de rasă cu unul fără rasă) pe care îi dețin, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament;
- 4) De a asigura animalelor hrană și apă în cantitate suficientă, timpi de odihnă suficienți, precum și de a le asigura posibilitatea mișcării, în funcție de cerințele etologice specifice fiecărei specii în parte;
- 5) De a avea față de ele un comportament uman, creând condiții pentru asigurarea protecției și bunăstării acestora și de a preveni pierderea sau accidentarea;
- 6) Să adune resturile fiziologice rezultate de la animal din spații publice, spații de uz comun ale clădirilor, accese în incinte, vecinătăți, etc.;
- 7) Să anunțe urgent serviciile sanitar-veterinare de stat despre fiecare caz de îmbolnăvire sau epizootie la animalele deținute precum și despre mușcăturile ori traumele provocate oamenilor sau animalelor domestice;
- 8) Să întreprindă măsurile necesare pentru prevenirea difuzării bolilor transmisibile stabilite prin reglementări legale speciale;
- 9) În cazul în care animalul a mușcat sau zgâriat o persoană și nu se poate face dovada vaccinării anuale antirabice, animalul va fi ținut sub observație 10 zile de către personal calificat prin suportarea cheltuielilor aferente de către proprietar, la care se adaugă cheltuielile necesare imunizării și tratării persoanei mușcate;
- 10) Să notifice la Primăria municipiului Chișinău, în termen de 15 zile înstrăinarea, pierderea sau decesul câinelui, în vederea menționării în Registrul animalelor de companie.

58. Deținătorilor de animale le este interzis:

- 1) Să participe sau să organizeze lupte între animale sau să dreseze un animal în acest scop;
- 2) Să aplice rele tratamente unui animal sau să abandoneze un animal, indiferent de motiv;
- 3) Să vândă sau să înstrăineze animalele fără transcrierea proprietății, atestată în carnetul de sănătate și transmisă autorităților competente;

- 4) Vânzarea, procurarea, participarea la expoziții, precum și transportarea animalelor pe orice distanță și în orice scop fără a avea asupra sa carnetul de sănătate al animalului;
- 5) Să dețină un animal în locuri improprii;
- 6) Să plimbe animalele în locurile unde accesul acestora este interzis – restricție specificată prin inscripționări, afișări legale, informări cu privire la normele locale aplicabile;
- 7) Să utilizeze în mod necorespunzător spațiile special amenajate pentru câini (canisite);
- 8) Creșterea și deținerea animalelor de companie fără carnet de sănătate, care să evidențieze vaccinările și deparazitările, la zi;
- 9) Neasigurarea de către deținătorii de animale de companie a curățeniei și igienei pe spațiile comune din blocurile de locuințe;
- 10) Plimbarea pe domeniul public - alei, trotuare sau în alte locuri decât cele special amenajate – a câinilor și altor animale de companie, fără ca proprietarii acestora să dispună de materiale necesare pentru curățirea locului și evacuarea dejecțiilor fiziologice. Prin materialele necesare păstrării curățeniei se înțelege fie ca proprietarul să aibă asupra sa mătură, fâraș, pungă de unică folosință, fie pungă și mănuși de unică folosință;

59. Restricții privind deținerea animalelor de companie:

- 1) Deținerea de către proprietarii gospodăriilor individuale a unui număr mai mare de 4 animale de companie – doi câini și 2 pisici - fără plata unei taxe anuale stabilite de Consiliul municipal Chișinău;
Fac excepție de la prevederile punctului a) proprietarii de câini și pisici de rasă, crescători și deținători ai unei canise/felise, care realizează activități de creștere și ameliorare a raselor canine/feline, cu aprobarea serviciului de specialitate din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, în baza documentelor justificative eliberate de către asociațiile feline/canine.
- 2) **Deținerea animalului de companie în apartamente fără acordul scris și ștampilat al Asociației de proprietari**, adoptat cu majoritatea voturilor proprietarilor, în baza acordului expres al proprietarilor din apartamentele limitrofe (apartamentul superior, inferior și a celor învecinate de pe același etaj apartamentului de deținere al animalului de companie);
- 3) Deținerea la sediile și punctele de lucru ale societăților comerciale și ale instituțiilor de stat sau private a mai mult de 3 câini de pază și fără asigurarea unor boxe sau țarcuri pentru închiderea câinilor pe timp de zi sau pe perioada desfășurării activității și a unei împrejmuiri corespunzătoare a spațiului de pază, pentru a preveni accesul liber al acestora pe domeniul public pe timpul nopții; deținerea unui număr mai mare de 3 câini se va face doar cu acordul expres al serviciului de specialitate din cadrul Primăriei municipiului Chișinău;
- 4) Nerespectarea distanței de minim 10 m a amplasamentului adăpostului câinelui atât față de apartamentele din curțile de folosință comună cât și față de imobilele învecinate;
- 5) Circulația liberă, atât ziua cât și noaptea, a câinilor în curțile de folosință comună;

- 6) Neafișarea de către proprietari, deținători de câini de companie, la loc vizibil, la intrarea într-un imobil sau la ușa de acces în proprietate, a unei plăcuțe de avertizare cu inscripționarea „Câine periculos” sau „Atenție câine rău”, după caz;
- 7) Deținerea de către asociațiile de proprietari sau a unor locatari din cadrul asociațiilor de proprietari a câinilor, pisicilor și altor animale de companie pe spațiile comune, în jurul imobilelor sau în adăposturi amplasate pe domeniul public;
- 8) Deținerea la sediile și punctele de lucru ale societăților comerciale și ale instituțiilor de stat sau private a câinilor de pază fără a avea carnet de sănătate care să fie certificate vaccinările și deparazitările la zi, fără a fi identificate și sterilizate;
- 9) Deținătorilor de câini și pisici necastrați/nesterilizați le este interzis să permită reproducerea animalelor pe care le dețin, cu animale fără deținător.
- 10) Se interzice cu desăvârșire amplasarea de adăposturi pentru câini fără stăpân pe domeniul public al municipiului Chișinău.

60. Măsuri veterinare obligatorii:

- 1) Constituie măsură obligatorie pe teritoriul municipiului Chișinău, individualizarea tuturor animalelor prin:
 - **microcipare** (identificare prin intermediul unui transponder) aplicat câinilor și pisicilor în zona interscapulară, în cazul animalelor aparținând proprietarilor și deținătorilor de animale de companie precum și în cadrul adăposturilor operatorului serviciului public de management a populației canine, animalelor de companie și activității de ecarisaj din municipiul Chișinău;
 - **crotalie vizuală**, personalizată aplicată la nivelul urechii, prin crotalii aprobate de organismele internaționale de înregistrare a animalelor, evaluate, testate și standardizate, pentru câinii reteritorializați;
- 2) Înregistrarea tuturor animalelor de companie în Registrul animalelor de companie gestionat de serviciul de specialitate din cadrul Primăriei municipiului Chișinău și să notifice înstrăinarea, pierderea sau decesul animalului, în termen de 15 zile de la data producerii evenimentului;
- 3) Deținătorii de animale de companie sunt obligați să prezinte animalul la persoanele competente - medici veterinari de liberă practică, în vederea realizării schemei de vaccinare până la vârsta de 3 luni, iar apoi anual în vederea vaccinării antirabice, a deparazitărilor periodice și a tratamentelor veterinare necesare asigurării stării de sănătate.
- 4) În cazul în care animalul a provocat traume oamenilor sau altor animale domestice, deținătorul are obligația de a anunța urgent și de a prezenta animalul autorităților competente: Serviciul Sanitar Veterinar de Stat al municipiului Chișinău și Centrul de Sănătate Publică Chișinău.
- 5) Toate operațiunile vor fi înscrise în carnetul de sănătate, avizat de medicul veterinar. Carnetul de sănătate va fi ținut de proprietar și va însoți animalul tot timpul.
- 6) Deținătorii de câini fără certificat de origine (pedigree) au obligația sterilizării animalelor cu vârsta de peste 6 luni într-un interval de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament.

CAPITOLUL V

Dispoziții finale

- 61.** Deținătorii animalelor de companie se obligă să le înregistreze în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament.
- 62.** În vederea asigurării unui termen de conformare la cerințele prezentului Regulament, constatarea și sancționarea contravențiilor se va aplica cu acordarea unui termen de conformare de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament.

